

Изази Уторником.
Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
за годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.
За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Прегледна штампана се у
платеним њемким непо-
средно администрацији „Гл.
Црногорац“ на Цетињу, а
може се и даром укуп-
ним на пошту у Котор.
Донеси пише у уредни-
шту. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новч. За огласе веће
и на дуже вријеме мање

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“

БУДАПЕШТА, 10 новембра. У
аустријској делегацији прочитан је из-
вјештај одбора за прорачун министар-
ства иностраних дјела. Извјештај из-
јављује с најпуннијим поуздањем паду,
да ће министар успјети и у будуће,
према својим изјављеним смјеровима те
их је делегација признала као оправ-
дане, да охрани интересе царевине у
свему и свачему.

БУДАПЕШТА, 11 нов. Одбор
угарске делегације расправљао је о
трошку за војску у Босни и Херце-
говини; том приликом је министар за-
јединијих финансија, Велијамин Ка-
лаија, изјавио, да догађаји у Бугарској
не чине никакве сметње у заузетијем
крајевима. Има, вели, разлога надати
се, да ће се повољно стање ствари те
сада тамо влада, моћи очувати и у
будуће.

БЕРЛИН, 13 нов. Скупштина ца-
ревине (Reichstag) отворена пријестол-
ном бесједом. У тој бесједи јавља Цар
изабраницима народа, да је Њемачка
са свијем странијем државама у при-
јатељству те да с те стране могу
бити пуно задовољан. Политички је
смјер Њемачкој да очува мир и да
одржи своју између свијех великијих
држава својим утицајем и угледом. У
тој љубави к миру ужива Њемачка
опште појерсење и уздање, тим више
што она нема ништа да добије ни да
изгуби у питањима која се сад рас-
прављају међу државама. Напоменувши
пријатељство Царево са два сусједна
двора (с руским и аустријским) завр-
пује, да ће најважнији приједлог ца-
реве владе бити, да се умножи војска.

ЦАРИГРАД, 14 новем. Султан
је примио ђенерала Каулбарса у ауди-
јенцији; послје аудијенције подарно
је Султан Каулбарсу велики кордон
Мецидије. Каулбарс креће за Одесу.

СРИЈЕДАЦ, 14 новембра. Бе-
верални консул ъемачки јавља бугар-
ској влади, да је он овлашћен да се
прими заштите рускијех поданика у
Бугарској. (Прошле недјеље, као што
јависмо у прошлости броју, дознали смо
из истог извора, да се, на молбу рус-
ке владе, примила Француска вла-
да тога задатка. Које је истина? У.)

БУКУРЕШТ, 15 новембра. Ру-
муњска скупштина отворена је данас
пријестолном бесједом. У тој бесједи
вели краљ, да су односи Румуније
према свијем великијим државама пре-
красни. Догађаји на пашој граници
нијесу се такли нас, и ако су нас
један час узнемиривали.

ПАРИЗ, 15 новембра. у камари
(скупштини) изјављује министар-пре-
сједник Фрејсине, да француска влада
не жели рата. Питање бугарско не
тиче се непосредно француске. У пи-
тању о Мисиру није се бојати опас-
ности. Влада је својим понашањем
стекла повјерење свијех великијих др-
жава.

РИМ, 16 нов. У камари је изја-
вило министар иностраних дјела, конте
Робилант, одговарајући на једну ин-
терпелацију, да су односи Италије са
свијем великијим државама лијепи, но
према Аустро-Угарској и Њемачкој
највећа је ердачност и узајамно повје-
рење. Италија се придружила помир-
љивом програму царевине јевропске
средине, па ће се још трудити да та
слога постане све приснија. С Инглеском
је храбро старо особито пријатељство,
које ће се још развити, ако то догађаји

буду захтијевали. Робилант изјављује
да је сва Италија била душом уз
Александра бугарског и вели на пошље-
дак, да ће Италија сваку велику др-
жаву издашно потпомоћи, која хоће
мира и поштовања уговора.

И ако расправе аустро-угарскијех
делегација нијесу још никад биле тако
замашне и занимљиве као ови пут, ми
бисмо се ипак, ил' баш управо за то,
задовољили да своје читаоце извјести-
мо о свијем говорима те су се ту чули,
не додајући својих примјетаба и остав-
љајући службеним и несљужбеним ли-
стовима великијих држава да се прав-
дају с аустро-угарскијем министрима
и делегатима.

Но у сједници одбора угарске де-
легације за инострана дјела, од 3 но-
вембра, пала је ријеч и о Црној Гори
и нашем Узвишеном Владоцу, ријеч
те нас управо изазива.

Чувени код нас Срба ловац, гроф
Евђеније Зичија, причао је у поме-
путој јавној сједници својим друговима
и министру грофу Калнокију, међу
осталим, по бечко-пештанскијем пови-
нама, и ову причу:

„Но смутње те се чине под зашти-
том руском нијесу ограничене на саму
Бугарску, но су на дневном реду по
дјелом Балкану те премашају и у
Аустро-Угарску.“ Да то посљедочи,
прича говорник ово: „На мјесец дана
прије пловдивског преврата, 23 (11)
јула о. г., дошао је Књаз Никола из
Петрограда управо на Ријеку Црноје-
вића (он вели да је на Скадарском
Блату), гдје је војводе из околине позвао
на Цеклини. У пазочности свијех мини-
стара састави се ту уговор, који сво-
јом првом тачком одређује, да се Књаз
Петар Карађорђевић одриче сви-
јех својих права на српски
пријестол у корист Књаза Нашљед-
ника Данила, а за то ће, тако одређује
друга тачка тог уговора, Књаз Петар
заузети пријестол бугарски, који ће се
брзо упринити. То је обречено у име
Русије. Трећа тачка уговора одређује,
да Црна Гора заузме Херцеговину и
сјеверну Арбању са Скадром и Драчом.
Тај уговор су потписали сви министри
те га је исто вече обнародовао Г. Божи
Петровић пред 24 војводе. — Такијем
смутњама, рече, треба учинити крај.“

Да је то накулао какав нештански
повијар при чаши вина у крчи или
на улици па да је послје, неотрезнивши
се, то забиљежио у свом „свјетском
листу“, ми на ту глупост не бисмо окр-
тали главе. Но то је речено у делега-
цији, у најугледнијем вијећу аустро-
угарске царевине, без чијег одобрења
Кесар не би могао имати војске.

Што је гроф Калнокија муком
прешао преко те бесносице, то још
можемо разумјети, он је, по свој при-
лици, и сам био превражен тим пе-
видовним покушајем, да се пролог ве-
лике трагедије зачини једном појавом
сатирске глуме. Но чудимо се да се од
толикијех првака угарске краљевине
те ту сједијаху, не нађе ни један да
залијепи разметљивог сатира, кога је
пвијет угарске италијенције, средина
— белвароп — Пеште, послје славног
Деака, као свог одабраника послава у
скупштину краљевине.

Ми не знамо, пити смо вољни
распитивати, од какве је будале пле-
менити гроф чуо све оно што је у
својој грозној причи извезао, или је
можда и сам измислио. Но кад човјек
збори на таквом угледном мјесту о каквој
страној сусједној земљи, треба бар да зна

или да се распита, како се у тој земљи
влада и управља. По горњој причи
јасно је свакоме, да гроф Зичија нема
ни појма о Црној Гори ни о државној
управи црногорској. Па не само то,
но њему су непознате и саме чиње-
нице те су их, тако рећи, јучер заби-
лежиле све јевропске новине. Сва
Јевропа зна, да је Његово Висо-
чанство било у Петрограду зимус,
а јула мјесеца био је Господар у
Бадену, код Беча. Само гроф Зичија
зна да је Господар дошао 3 јуна из
Петрограда, па још управо на
Ријеку!

То је довољно да се увиди, да је
ловац муха и лажах овом приликом „ло-
вио зеца, а мићера вука“: да је хтио
да осрамоти Црну Гору, а у ствари је
обрукао, не своје друштво, јер мучно
је казати колико то друштво може
поднијети бруке — по, иначе тако ли-
јепи углед угарске делегације.

Надамо се да нам читаоци неће
замјерити што у овом броју не налазе
„политичког прегледа“. Узрок је томе
што нам понте сад врло касно стижу,
а највише што нам је извјештај о
аустро-угарскијем делегацијама запре-
мио много мјеста. У осталом неће
бити много проунштено, јер и онако
прошле недјеље, као што се види по
бројавима, нема много вијести, које би
наше читаоце толико занимале да би
о њима искали веће опширности и
подробности.

ИЗ АУСТРО-УГАРСКИЈЕХ ДЕЛЕ- ГАЦИЈА.

Најзанимљивији састанак тог најви-
шега вијећа аустро-угарске моћи бјеше
сједница одбора угарске делегације за ино-
страна дјела од 3 новембра, у којој се
гроф Зичија онако обесмртио као онај те
је уједино дивни храм Артемидија у Есеус,
само да га упамти сав потоњи свјет.
На дневном реду бјеше расправа о нацр-
ту, експозеу, министра графа Калнокије о
положају ђесаревине према иностранству,
особито према балканскијем земљама, а
наимо према бугарском питању. Тај нацрт
нам је јављен телеграфски, те ћемо се за-
довољити изводом из бесједа осталих го-
ворника.

Разговор је почео извјештач одбора,
познати уредник „Нестер Лојда“, Макс
Фалк. Он рече, између осталог:

„Господин министар је примјетио у
свом нацрту (говорећи о пловдивском пре-
врату), да тада Бугари нијесу били у ми-
лости код нас; ја мислим да се г. мини-
стар вара. У нас је ваља било онолико
милости према Бугарима, колико је имало
према сваком народу те љуби своју сло-
боду и бори се за своју независност; но
како испрва није било јасно, ко је покре-
тач пловдивске буње и ко ће се њоме ко-
ристити, а како се из преходних догађаја
морало слути, да су Бугари у том слу-
чају употребљени као просто оруђе Русије,
зато су се овдје у први мах пловдивски
догађаји незгодно пресуђивали, но то се
мишљење брзо сасвим промјенило, тек се
почело јасније гледати. Према оном покре-
ту за уједињење заузела се наша царевина,
покоривши се паролу Русије, за успо-
ставу status-a quo, дакле расцеп
Источне Румелије од Бугарске, но у исти
мах се изјавио гроф Калнокија, као што
сам рече прекјучер, још пред лавском де-
легацијом, да уједињење не вријеђа инте-
реса царевине. То су била два једно дру-
гом сасвим противна мишљења, коме се
брзо придружи још једно треће: цариград-
ски протокол, који није је значао уједи-
њење ни расцеп, но њеки, као што вели
гроф Андришија, status quo amelioré
(тај виспирени проналазак некадашњег кан-
целара аустријског хоће да каже: да оста-
но као што је било, но да се промијени
колико се игда може — на боље) Узгред
будј речено, тај status quo amelioré удо-

шен је био сасвим по начину оних рије-
шења која су по ријечма графа Калнокија
стална, т. ј. удешен је с приволом
свијех великијих држава јевропскијех, па
ипак се показало да је то ријешење оста-
ло мртво слово и да је за неколико мје-
сеца сасвим прегажено, само што се јед-
ној од држава потписница тога протокола
није свидјело да се држи тамо удешене
погодбе, те тако готово да се можемо
питати: да ли погодба каква између вели-
кијих држава само дотле вриједи, док
Русија то жели, док Русија мисли да јој
то може бити корисно. Ја се сад усудујем
запитати Његову Екселенцију: које је од
она три ријешења тога питања те их је
споменућу било управо оно, које смо ми
заиста жељели? Јесмоли ми у опште
знали што хоћемо, или смо се пуштали
да нас носе водено струје како нас која
дохвати?“

Споменув пролазно и стално
мјере, рече говорник:

„На пошљедак, ако се запитамо што
је пролазно што ли не, ваља двоје имати
на уму: прво вољу онога те је створило
то стање, а друго, дали ће се ко на то неби
присилио. Према томе остаје само питање,
има ли ко, који би имао и воље и снаге да
томо стању учини крај. На онај први на-
чин неће се уклонити тако зваго про-
лазно стање у Бугарској, јер у том се
стању Русија налази врло лијепо те неће
га хтјети мијењати, док је ко на то неби
присилио. Према томе остаје само питање,
има ли ко, који би имао и воље и снаге да
да то учини, у толико вине, што Њег. Ексел.
гроф Калнокија ни сам није ни часа порицао
бесправност тога стања. Но ја мислим —
могуће је да се вара —, но из нацрта
г. министра као да сам разумио, ако он
до сад у томе није ништа учинио, да је
узрок тога промаша у томе, што је он
хтио да приђе себи закљони плећа те да
не изложи нашу царевину опасности ино-
лосне борбе. — Но сад би већ
ваља било вријеме, да наша влада изјави
своје мишљење о руском поступку у Бугар-
ској, в ако пријатељским, али одесудним
начином. То још никако не би био рат,
који ми — као што је Њ. Екс. гр. Андри-
шија већ у име цијеле делегације право
изјавио — никако не желимо, не само за
то што сваки рат наше интересе сто стру-
ко унија, но што знамо врло лијепо, да
би у том особитом случају Русија одмах
оставила Бугаре, — јер они јој неће уте-
ћи — те би се бацила свом силом на нас,
те бисмо ми имали да издржимо први и
најтежи ударац тога горостаса.“

Гроф Јулије Андришија вели
да не може много у свези говорити, јер
се њешто нахладио. О савезу аустро-
њемачком вели преходник Калнокија ово:

„Једно што смо ми према догађајама
у Бугарској муком мучили, а друго неса-
ље владиних новина у Њемачкој, изазвало
је у многијех увјерење, да је наш однос
према Њемачкој по нас слабо користан;
њеким су толико зло слутили, да су управо
сву нашу невољу приписивали том односу.
Збоља да је то истина изазвала је у пар-
ламентима, а данас и у делегацији понов-
љено интерпелације, што је сасвим при-
родно, јер јак нас се тиче да се то пи-
тање разбистри.“

Одговор г. министра (на питање гр.
Апоњије о савезу с Њемачком) такви је
какви ја очекивах. Само у једном неће,
бојим се, успјети да нас на дуго умри;
јер и онако се изјави г. министра слаби
кад се помисли, да министар у свом поло-
жају не може друкчије говорити, а Њ. Ексел.
Г. министар, у свом одговору на питање
гр. Апоњије, нагласио је истина да савез
на радост и даље траје, но као да се у
свом нацрту ослања највише на то, што
рече да њемачки канцелар није удешавао
свој рад у корист ове ил' оне велике др-
жаве, но за одржање мира. Па ови, који
мисле да је нашој невољи према источним
смутњама прави узрок наш однос према
Њемачкој, то баш и веле, да је Њемачка
напустила наше интересе у корист одр-
жању јевропског мира.

Ако их је данас много који мисле
да тај тако природни савез није уродно
оним плодом који се са свијех страна оче-
кивао, дужност је свакога делегата, па и
моја, испитати, да ли је погрешка у осно-
ви савеза, ил' у промијени прилика.

Док је то био савез између двоје
сле, радио је сасвим просто. Обе државе
требале су само поштовати узајамне ин-
тересе, који се нијде не судараху, а пре-
ма осталима ваљало је само назити су-

сједно пријатељство. Но од онога дана, кад је објављено, да је основа наше политике, да се, особито у питањима о Истоку, споразумијемо прије свијех осталијех држава с Русијом, тада већ наша савез с Њемачком није могао остати оно што бјеше, и сирва, но ишак за то не можемо никако кривити Њемачке. Узрок, што је ново удружење трију царевина, бар до сад, произвело много узнемирености у Јевропи, а иначе мало користи, ваља тражити једино у природном удружењу.

Од отога часа није могла Њемачка, разумије се, назити само наше, но и интересе руске, па не само праве руске интересе, но и часовите мисли и жеље Русије. Нови односи, у којима је савезу ваљало радити, нијесу могли бити од користи ни једном од учесника. Нит је био тај са вл користан по нас, ни по Русију, јер присиљено ходиће раме у раме доводило је узајамне интересе до жешћег судара, но што би то било иначе; није био користан по Њемачку, намећући јој без невоље тежак задатак. Није био користан по Јевропу, изазвавши у осталијех вел. држава непонијење, и ако неоправдано. Изгубио је снагу за одржање јевропскога мира, јер савез трију сила, од којих су двије баш тамо гдје им је ваљало заједнички радити имале, и ако не противне, но разне интересе, није могао више изазвати поштовање и зазор ни у које државе јевропске, а они који би жељели нарушити мир, ако их има, могли су то најбоље очекивати од отог неприродног удружења. Пошљедица тог неприродног положаја била је, да је мучни посао непрестаног измиривања и суђења између двају савезника Њемачкој све тежи бивао. Тако би, да је Њемачка, која је још у Берлину, а не тек сад, најавила да је се Балкан не тиче, дошла према Русији у тежи положај но што бјеше наш, а то из простог узрока, што је мање заорно, кад се једна држава одупре другој у питању које се не тиче те јој то налаже закон самоодржања, но кад би то чинила не у своју, но укорист неког другог.

Андрашија завршује:

„Не ваља тражити кривдиче у недостатку поштено воље у ки. Бисмарка, но у сили тројничког односа и у ономе мишљењу, које од другичих очекује да раде оно што бисмо ми сами требали радити, да говоре онако како бисмо ми имали да говоримо и у томе, што се ми, бар до сад се чини тако, вијесмо ријешили да примимо на себе ову одговорност, која се прије свијех нас, управо само нас тиче“.

Послије Андрашије избацио је гроф Евђе није Зичија, довећи мухе, онај свој говор, којим се онако обејертио. Како „Пестер Лојд“ нешто мало дручије доноси његове ријечи но што их донесе бечка „Преса“, коју ми узасмо за основу наше горње биљешке, ево како гласи тај славни „сич“ по нештанском листу, у колико је наперси на Црну Гору:

„Прошле године (у „Преси“ стоји: ово године. Но свакојако остаје лаж), око мјесеца дана прије плодливског преврата што га је Русија удесила, но последице се прерано појавио те не испале по вољи Руса, врину се Свијетли Књаз Црне Горе из Петрограда дома и досели се 23 (11) јула у свој дворца на Ријеку, на Скадарско Блато, куда је позвао Свога Сина, Свога Зета Књаза Карађорђевића и све Своје министре. Ту се потпише свечани уговор, који се — тако ја мислим — тичао и аустро-угарске монархије.

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ЛАБУДОВА ПЈЕСМА.

Приповијетка

Ђорђа Онега.

(Наставак).

IV.

Обојина стајаху један праму другога, очи у очи, као мјериће узајамно величину бола, но траговиња што га је он оставио на њиховим лицима. Таст му бјеше посједио у мало времена, а око блиједих усана кожа се намрекала. Марацки бијаше јако омршао, а очи му бјеху као усакнуле од велика плача. Не рекавши ријечи, лорд руком даде знак Стени да се примакне и навласи остаде на ногама да не би понудио столу немилу госту. Умјетник обори главу, па лагано, као да му ријечи тешко провираху кроза стиснуто грло, започе:

— Фала вам, милорде, што сте изволили примити ме. Ви знате већ који је жалосни разлог што ме к вама доводи... Ја дохотим молећи, склоњенијех руку, да се смиљете вашој кћери.

— Да се смиљујем вашој жени! прекиде га лорд ошоричем гласом.

Дришући од узбуђења, Стенио настави:

— Оној да се смиљујете коју ви називате вашом шћеру и коју ви љуб-

Према члану 1 тог уговора одрекао се Петар Карађорђевић пријестоло српског и својих права према Србији у корист дома Његуша, у корист сина Књаза Николе. Члан 2 обрекао је пријестоло бугарски која ће се брзо упринати Књазу Петру као накнаду за његова права на Србију. — Члан 3 придружио је Херцеговину, сјеверну Арбанију и вилајет скадарски и драчки Црној Гори (по томе најновијем земљишном открићењу мађарскога грофа Скадар као да није у сјеверној Арбанији!). Све то под заштиту и охрану Русије. Протокол о томе састављен потпишу сви назочни те га исту вече поднесе министар пресједник Божо Петровић на Цеклин тамо скупљеним војводама — бјеше их 62 („Преса“ рече 24, но ако је овдје број већи, лаж није мања), који га једнодушно одобре. Ја мислим да ће бити да је Њег. Екселенција (Калокније) била дознала за ту еволуцију, од које је лако могла потети врло погана револуција (то хоће да је каламбур?). Свијем тијем и још многијем другијем смутњама ваља учинити крај, и то што прије, јер ми не можемо и не смијемо чекати да се на исти начин као у Бугарској, можда брзо обали други један суејед; јер ако пуштимо Русију да ради што хоће, имаћемо брзо читав низ клеваних држава на Балкану, из којих ће тада заједно постати конфедерација, но коју ће Русија удесити против нас.“

(Српшће се).

Из новина.

„Le Temps“ у броју 9321 доноси о бугарском устанку ову вијест из Трнова:

„Говоре да је капетан Набоков, који је умакао из Бургаса, арестован у Анхијелу где је читао на јавном мјесту неку депешу од барона Каулбарса, у којој се говорило о том да је много градова са његовим гарнизонима пристало уз Русију, да су депутати арестовани у Трнову и да је окупација ствар ријешена.

Црногорски свјештеник Драговић и два официра, који су примали учешће у устанку бугарском, нијесу могли бити ухваћени, јер се склонили у руски консулат, који их неће да преда властима.

Из Бургаса телеграфирају „Политичкој Кореспонденцији“ да руски консул није хтио предати пјесоме префекту официра заљевскога и црногорскога свештеника Драговића. Кореспондент увјерава да су у бугарској били примали учешће, бугарски официри који су примали учешће у преврату од 9 августа, а који су, по тражењу Каулбарсовом већ били пуштени на слободу.

„Колоњске Новине“ имају из Бургаса ово извјешће о Набокову:

28 октобра доведен је под војничком стражом од десет кавалериста штаб-капетан Набоков. Набоков је био у руском мундиру бацо је око себе равнодушне и презителне погледе око себе и мирно је пушио цигару. Набоков је затворен сам за себе.

Д О П И С И.

(II. V.) КОЛАШИН 4 новембра 1866 год. — (Јесења слика). — Од прве недеље, т. ј. од 26 окт., почела је падати велика киша по овој округу. Сваки дан падала је мање више све без прекида; но

љасте!... Заборавите да она данас носи мене, него се сјетите да носите мене!... Не разложите се мнош, нити се препирите. Нека ваше срце пресуди!... Да је она здрава и снажна, могли би ју корити на сав мах, али је она у танку животу, једна једина крута ријеч сломила би је... Будите милосрдни, лорде, не сјећајте се наше чегрети! Није вријеме, на жалост да се казнити може, но је доба да се прашта! Строгоост не доликује украј овијех што умирају!

— Дакле је истина да је у опасности? зашта старац са страхом, кога се уславање да прикрије.

— Да није тога — рече Стенио простодушно — зар бих ја био овдје?

— Ето, што од ње учинисте! повика лорд након кратког ћутања. Ви ми украдете то дијете, да га поведете на рубу пропасти. Она бјеше лијена, снажна и весела кад је преловисте да о нама зврља по свијету... А данас, велите, она је на самрти! О, ја бјех веома несретан што ме остави, што сам је морао из срца ишчунати... Рашта ми говорите о тој?... Оставите ме! Ја њу не познајем више. Ја немам нише него једну шћер. Она друга, она коју толико љубљах, вије при самрти, не... она је за мене умрла има три године!

Лорд заједно ухвативши се рукама за главу. За час заборави да је Стенио пред њим.

од ове потоње суботе т. ј. од 1 новембра, тако је киша падала као штоно веле „из кане“. То велико водено судиште, у близини околини нашег Колашина починило је велике штете, за које овичем идемо да вам се јадикуюмо. Истина то наше јадиковање биће „глас вапијучаго в' пустињи“, али свакојако, мило нам је бар да дознате.

Као што рекох, од суботе подне, почела је киша са смутљивим вјетровима све више и више падати. У недељу, већ је био свако у мучасеру, где се ко нашао морао је и данити. У недељу вече и цијелу ноћ сјивеле су муње и звечали страшни громови тако страшно, да је изгледало као да се Господ јако расердио, па хоће све од једном да утамани. Ја држим, а највиши филозоф да се овдје нашао, не би се могао уздржати да му неутеку преко његових зуба ове ријечи: „Боже помози, и Боже ме сачувај!“ Цијела ноћ тако је прошла, а све с проливањем велике кише. У понедељник није се могло ни из куће изаћи. Сва висоравна брда била су мање више разним постацима покривена тако, да је изгледало да се и камење у воду претворило. Најмањи поточићи постали су живе ријеке. Сви мостићи који су на овим поточићима били, сви су сднесени и наш Колашин остао је неприступан свакоме, ко се изван њега десио. У понедељник пред вече, понуштио је тај велики пљусак, и за више чудо пошпи смо да видимо ријеку Тару; кад овамо имамо што видјети. Мутна Тара, примила у својим недрина мање и више речнице и хиљаде малијех поточића, па их прогутала да за њих збора није, и тако бијесна удара о околним брговима између којијех пролази. Да би нас што боље о својој сили увјерила, она пронесаше силне букве, јеле, јаворе и друга дрвећа, онако живо ишчунана из земље са свијема жилима и гранама, па са овичем силама око себе бијаше и тучијаше дрвље и камење, а све викајући уз разну извијање гласова својих валова. Ови се валови отимаху све један преко другога, као да им је велика хитња да што прије само сиђу. Чудновато изгледаше, кад оне велике јеле и букве, она помања дрвља по води млаћаху и у крајеве сабијаху. Ово је понедељник вече и већ је ухватио тамни мрак.

Данас је освануо уторник, мало каменји — али јако сурови. Све једнако, мрки облаци често се преко ових врхова науку, и стану нам својим странилом пријетити; у толико опет мало стане, по гдје који минут сунце нам опет угане — али свакојако нећеља и понећељника нема више. Околни поточићи већ су и они умучали, па смо за то пошли да видимо, јучерашњу Тару; кад овамо али Тара није данас онако као што јуче бјеше. Њена велика и страшна хора пројурчаша и онда смо се сјетили оне народне пословице „свачија је сила до времена, а невоље редом греду“. И Тара јуче бјеше силна и бијесна, а данас колико да није она иста; али свакојако она је на нашу велику штету свој ће барем за два дана изиграла. Нама данас стижу немиле гласови. Велика два моста Тара је са свога рјата стресла. И друго мање рјечице, доста су мањих мостова обурвале. Па силној Тари ни то није доста било, него је њој на путу и телеграфска жица стојала. Она је читава грла својих бргова својим зубима подрезала, и са тим грлима коју стотину телеграфских дивера са осталим дрвљем затричала. Ето тако ми смо сада без телеграфског саобраћаја, па тако морамо стојати коју недељу дана док се омет уредило поправи, јер овдје немамо ништа од телеграфског материјала да је у

— Зар ћете бити баш сасвим немилостив? Шта треба да речем, па да вас дирнем? Шта треба да учиним, па да се триволите?... Та видите да сам на својотов!...

— На све? припита лорд, а лице му се још већма намрачи. На све, је ли? И да то да ми моје дијете повратите?

Стенио се исправи и одигну главу.

— Зар би ви хтјели да је удаљите од мене?

— А ви, зар ви мислите да бих ја пристао да је видим пред вама?... Барате се! Украј њеног самртничког одра нема мјеста за нас обојицу! Ја или ви! Увријећени или онај те је увриједио! Незин отац или муж... Али на што узалудне ријечи! Зар није она већ одабрала између нас двојице?

Стениу очи синуше.

— Милорде, то што говорите, то је грозно!

— Ко вам је дао право да ме судите?

— Мој пријегор, милорде! Ја љубим толико вашу шћер да сам кадар све ради ње прегорети. По што сте тако тврда срца, наметните ми слободно ваше услове. Какви били да били, за мене они не ће бити тешки, ако с њих она узбуде сретна — ма то к за часак било!

Лорд се обрну к зету, пак са нагласком, који одаваше неизмијерну мржњу, рече:

резерву било, него морамо чекати док нам из Подгорнице отуда стигне. Пут, који је водио низ ова поља крајем Таре, на многа је мјеста са свим уништен; али се војска спрема да што прије у реду све постави као што је било. Многе куће које се по присојима налазе стрми бргови су својим уривањем општетили. За то се мнозина жале.

У Рјечине једну кућу убио је гром. Двоје чељади у кој су рањена, а једна жена на мртво убјена. Нико не зна казати, да је икад овакве плимне, и овакве од ње штете у ове крајеве било. Па ево и више чудо. Из Васојевића, озгор иза Кома, отуда кажу да тамо није тако било; а тако и из Лијево Ријеке и из Куча достављају. Ово, зар ми смо нешто више заслужили, или природна сила куша и прова Тару, што би ова учинила кад би јој шаке нашуло.

Речица Веруша, баш главна глава ријеке Таре, она тече низ поље које се зове Веруша. То је поље тако дивно, особито у прољеће, да је један млад путник тудије пролазећи, а видевши ту љепоту изговорио ове ријечи: „О Веруша и грло и душа!“ Ми да можемо дочепати те шест ријечи бисмо их избрисали из тога потеса, јер за нас није тако као што је за поље Верушу. Али ко зна, да није ових другичјех речица, може бити да би Веруша и за нас била тако „и грло и душа“ но је кваре и на зло наводе ове остале пустошванице, Дрчка, Снасанца, Сирбуша, Козељска, а већ овичем даљих ни бројити чећу.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

ЦЕТНИЋЕ, 17 новембра.

(Из Двора). Његова Височанство

Господар Књаз и Књагиња Милена кренули су у сриједу, 12 новембра, са цијелом свијетлом Породицом, на Ријеку, гдје ће Његова Височанства провести зиму. — Сви виши и нижи чиновници и многи грађани цетнијски искупили се бјеху пред Двор, да пјеливају руку својој Господару и својој Књагињи и да им пожеде да срстно пођу и да се у лијепој здрављу врну у своју пријестолницу. Преставници великијех држава на Свијетломе Двору били су прије подне па поклоњењу.

Књаз Петар Карађорђевић и Књагиња Зорка пошпи су јучер, у недељу, на Ријеку, у походе Његовијем Височанствима.

(Личне вијести). — Књаз Арсеније Карађорђевић и Г. Аца Николајевић кренули су у пропљу уторник у Градац, гдје ће Г. Аца остати у своје мајке, сестре Књажева Карађорђевића, а Књаз Арсеније креће даље за Русију, гдје ће ступити у царску војску, пошто је добио отпуст из војске француске, с којом јесена бјеше учествовао у бојевима у Тонкину.

Књижевне вијести.

Уредништво је примило на приказ:

Русија. Написао D. Mackenzie Wallace M. A. Свеска I. Панчево, 1886. Наклада штампарије Косанића и Поповића.

— Ви ми је одузете живу, ја сад изискујем да ми је поврнете мртву. Хоћу да не узмогнете жалити над њом, као што се није не веселах с њом живом. Ви је одузете мојим загрљајима, а ја ћу је одузети вапијем суаама. Не ћу ништа од ње да вам остане. Хоћу да на ново поставим меја. Она ће боравити вјечни сан у породичној гробници, покрај своје мајке, а ви ћете обрети да никада не ћете ноге ставити на англиско земљиште, да не обљетате око њеног гроба.

Марацки се загледа лорду у очи.

— Под тијем условом, опростите ми јој?

Старац само потврди главом.

Умјетник не грну се, блиједо му лице не одаде никакве промјене.

— Тако, дакле, ви хоћете да ме раставите за увјек са тијем анђелом којег толико љубим? Браните ми дакле приступа ка гробу, којег бих обожавао? Не ћу смјети да се Богу помолим украј ње мртве, да плачем, да јој гроб цијељем окитим? Није доста губитак, који се не ће моћи накнадити, него к оцајују ви додајете ужас вјечнога растања. Оно што би у неколико могло ублажити рани срца мога, оно ми забрањујете. Иштете ми живот!... Знате ли шта? нека буде тако. Поврћем вам шћер. Али нека мој пријегор, барем с друге стране, буде накнађен! Будите толико милостив према њој, колико бјесте немилостив према мени!

Учење католичанске православне приве, изложено упоредо са разликама које постоје код других хришћанских црква, од Владимира Гетје, свештеника и доктора богословије православне цркве. С другог франц. издања превео Милош Парента. Задар. Печатња И. Видице. 1886.

Јавља нам се да је готов
**КАЛЕНДАР
СРПСКИХ ПОЉОПРИВРЕДНИКА
ЗА 1887 ГОДИНУ.**
ГОДИНА V.

10 штамп. табак. Цијена 80 пр. дин. 50 новчића. Издање српског пољопривредног друштва; са сликама и слиједом садржини:
О великојстаким удруженима за увођење пољопривредних машина, пише Мирко Милковић. — На шта треба пази при грађењу и куповању плугова, од Ж. Шокорда и Јак. А. Марковића. — Шта је нужно нашем пчеларству? — Производња сјемења у нашој земљи, од Свет. М. Стојановића. — Како ћемо сачувати стрминама повећати примосвојих поља, од Г. — Прилог расправи питања о подизању шума по оголијеним стрменим врсним странама, од Јон. М. Јекића. — О оризувану и красану воћа, од Г. — О срећаву хране, од иа. — Како ће се мори на малом простору земље више маре изградити, од Срет. Д. П. — О гајењу мале дјече, од др Лаза Стевановића.

Биљешке: "Оченаш" за пољопривреднике. — Савијане грана као средство да се родност воћке повећа. — Ницање кошница од шљива. — Мазање амона. — Суве шљиве или суво воће, које је почело плеснати, кварти се. — Кување поправити хрђаве крошнице. — Грло проста згода за цијењење меда. — Старе живице (с олајом бојом) дотјрати. — Прокрале јабуке и крушке да постану добре за јео. — Лако чишћење ножева и виљушка. — Потпомоћи ницање сјемења. — Очистити глатке рунавце. — Масне руже на патосу очистити. — Чишћење пивањих машина. — Чај у фурунама и огњишту. — Противу хрђања багнетских алата. — Које вријеме треба телету давати чисто кравље млијеко. — Окресивање круне и жила при пресађивању воћа. — Да неспратан имаш мазе бораније. — Лако размножавање карамола. — Јешност код свиња. — Котење мисава и борба противу њих. — Дивљаке из шуме. — Средства које увећава цијетане цијелена. — Старије сјеме за сјивање. — Да се добију јагоде доцкан у лето. — Болесно цијећење. — Противу гниста у саквији. — Ускорити растове билака. — Да одржиш зелене краставац за зиму. — За добро одгајавање пасула. — Средство против смолаточине. — Рано поврће без топких леја. — Царски и зимски шебој. — Врештачко мењивање боје у цијећа. — Уливи вруће воде на биље. — За гајење јагода. — Средство против инсеката на цијећу. — Средство за промале ноге. — П отив камена у бешни. — Да се сачувају јаја. — Добар лекач. — Да се лагиране ствари очисте од мрса. — Утамњивање жишка.

Bosansko-hercegovacko Agrarno pitanje i povlastice dane bosanskim franjevcom od pojedinih sultana. Napisao Josip Dobroslov Božić, bosanski Hrvat. — U Senju. Tisak i naklada H. Lusteri. 1886.

Црногорско Поморство.

Св. Никола, 6 новембра. — Ове недеље имали смо за прво пет дана средње и јаке вјетрове од И. и Ш. кв. небо облачно и гдјегод киша и море узбуњено, на два тога сјевер лагунан мирно море и ведро небо.

На улазак Бојано највише има дубине 5 нога мјетачких.

Доједрише:

- Траб. црн. „Хаплагло“, тон. 20, кап. Осман, Мехмед, из Уциња, празан.
- Траб. црн. „Луна Нуова“, тон. 12, кап. Јакуп Сука, из Бара, празан.
- Траб. црн. „Папагал“, тон. 16, кап. Абду Исмаил Ага, из Уциња, празан.
- Одједрења није било.

У цињ, 2 новембра. — Ове недеље

Тешке муке које будем мучио, нека њој уродо часовима ублажења. Свака моја жалост да се њој обрне на радост, те пошто за сваки осмијак њезни ја треба да сузе лијем, осветите се добро, хорде, и учините ју еретном!

Лорд као да не слушамо већ Стениа. Он је допр'о гдје је циљао. Да Марацки осјети, требало је да Мод умре. Ко зна чему он наше приводећи да му је било да одабир? Баш да је до њега стало, можда наше прегорети шесер, само да се зету освети? Каква је то ужасна борба била између љубави очинске и између жеђи за осветом? Али Мод бјеше већ изгубљена, то не остајаше друго до казнити њега.

Лорд обрну се грубо к Стениу, као да га питање има ли још што да каже. Умјетник стајаше као укочан, погружен тугом. Онда лорд приђе к вратима, па отворивши их рече:

— Мислим да сад можете поћи. До једнога сахата бићу украј моје шћери. А како не пристоји да станујем у истој вјароши у којој и ви, с тога вам напријед кажем да ћу вечерас, отпутовати пут Инглешке.

Марацки се поклони и изаше. Лорд слушање његове кораке уза степеннице и по крову и од лађе. Кад их нестане, уздахну дубоко. Видјевши Дези гдје трчи к њему, он рашири руке, стипшто је на своје груди и удари у плач.

(Настављење се.)

имали смо умјерене и јаке вјетрове од П. четвртца, узбуркано море, облачно, и кадгод киша.

Доједрише и одједрише:

- Траб. црн. „Папагал“, тон. 16, кап. А. Исмаило, из Бара, за Св. Николу, празан.
- Пароб. аус. уг. „Јунио“, тон. 424, кап. Орландо, из Бара, за Медову, крцат.

У цињ, 8 новембра. — Ове недеље имали смо јаке и умјерене вјетрове од П. четвртца, узбуркано море, небо облачно и кадгод киша.

- Пар. аус. уг. „Масимилано“, тон. 517, кап. Смрквић, из Медове, за Бар, крцат.
- Пар. аус. уг. „Ири“, тон. 742, кап. Ј. Валушник, из Медове, за Бар, крцат.
- Пар. аус. уг. „Финуме“, тон. 420, кап. А. Фелнер, из Бара за Медову, крцат.
- Траб. црн. „Аирлије“, тон. 20, кап. М. Осман, из Бара, за Св. Николу, празан.

Бар, 8 новембра. Ове недеље има досмо прве даће фортунал вјетар јужни, много узбуњено море с кишом који се умањо био послје три дана, а данас јаки сјевер, небо облачно, и узбуњено море.

Барометар који се био снижио на 77 почео се опет дизат, стање температуре Р. 12.

2 новембра доје из Крва и Арбаније пароб. лојда „Максимилијан“, кап. Шмеркенић, у слободној пратки, и овђе у ову луку искрца неколико терета и путника.

5 нов. доје из Далмације пар. лојда „Финуме“, кап. А. Фелнер, у слободној пратки и овђе у ову луку искрца неколико терета.

6 нов. доје из Крва и Арбаније пар. лојда „Ири“, кап. Валушник, у слободној пратки и овђе у ову луку искрца неколико путника и олиједило је његово путовање.

ПАМЕТАР

ЗА МЈЕСЕЦ НОВЕМБАР.

- (13) нов. 1813. роди се у Корупшкој Андрија Ајншилер, вриједан словиначки писац.
- (12) нов. 1646. умре српски патријарх Пајсије, који је српском православном црквом управљао 32 године. Ранио га био и то му би смрт.
- нов. 1443. Сибиванин Јанко и деспот Ђурађ Смедеревач за мађарском и српском војском код Нина (на Куновици?) побјегу до ноге Иса бега, Турахан бега од Тесалије, румелијског беглербега Казим пашу и Махмут челебију, брата великога везира Халила; 30.000 Турака погибе, 4000 паде у ропство; хришћани добише силан плијен и 9 барјака и продријеше до Трајанових врата. Прво ударише хришћански коњаници на турску предвојницу, којом је заповиједлао Скендер бег (Ђорђе Кастротић), и разбјегу је; ова доводе у перед и осталу војску, која нагне бјегати у Пирот. Тек што беглербег утече, а стиже Турахан паша; али хришћани и њега развијају. Од срба се у боју одликовао Ђурађ Мрњавчевић.
- (15) нов. 1709. српски патријарх Калиник постави Мојсија за дабарскога и сарајевскога митрополита.
- нов. 1594. Ђуро Ленковић са карловачким граничарима попе се прије зоре по лествицама на бедеме града Виџића (код Зриња), многе Турке с Вароши посече, тако да су улице било пуње љешина, ослободи 200 крштених робова, опљени варош и запали и ерсећно се врати.
- (18) нов. 1861. (прије 25 година) Херцеговци ударе више Ваљана у Турке и после борбе од 5 часова устуне Турци. Срби имаће 40 мртвих и рањених, Турци 130.
- (19) нов. 1861. (прије 25 година) 800 коланинских потурица оиколе на Биетрици 36 Васојевића, позову их да се предаду, али се Васојевићи не хтједоше предати, но у јуначку боју сви изгинуше славно, убивши преко 100 Турака. Ту погибоше славни јунаци: барјактар Саво Орман, поп Милован, Зелен Заробита, Драгоје Чупић.
- нов. 1486. (прије 400 година) погине испред Смедерева од Гази Мустафа славни јунак кнез Дмитар Јакшић, кад је са кнезом Павлом Бранковићем и 3000 друга робно дворе смедеревског Али бега.
- (20) нов. 1861 (прије 25 година) умре у Биограду Милош Јевремовић Обреновић, отац Краља Милана. Родно се 13 (25) нов. 1829.
- (21) нов. 1861. (прије 25 година) Уекови и Васојевићи оду на Колашин и отјерају 7000 грла турске стове.
- (22) нов. 1832. умре бачки владика Гедоне Петровић. Родно се у Сомбору 12 (23) нов. 1770.
- нов. 1426. Ђурађ Бранковић у име свог ујака, деспота Стефана Високога потпише у Дривасту уговор са Млочићима, којим се означајаву у Зети границе међу млетачком области и српском.

12. (23) нов. 1744. у Фрауенбургу у Чешкој предаду се 600 Пруса славонским пандурима барона Тренка.

13. нов. 1596. босански паша падне са војском код Петрињу, јер је био чуо, да је Ђуро Ленковић са својим карловачким крајиничима отишао на Славонију, али се остави Петриње и опсаде, кад му стиже глас, да се Ленковић враћа.

14. (26) нов. 1851. (прије 25 година) умре Јован Стефановић Ризнић у свом селу Гончици у киевској губернији. Родно се 18 (29) септ. 1793. у Трсту. Учитељ му је био Доситије Обрадовић. Свршио је права, али у Одеси лати се трговине и постане тамо најбогатији трговац. После ступи у руску државну службу и постане статским савјетником. Сими Милутиновић дао је на дар за Србијанку 300 рубаља. Библиотеку од преко 4000 књига поклањно је народној библиотеци у Биограду.

15. (26) нов. 1742. Марија Терезија допусти Хрватској, да бира војводу својој војци, која је тада у Италији била.

16. (28) нов. 1861. (прије 25 година) новосадски владика Платон Атанацковић покони српској гимназији у Н. Саду а на оснивање српске правне академије кућу у Н. Саду, коју је за 40.000 фор. купио од наследника Ђорђа Сервијекога.

17. (28) нов. 1782. Изиде ријешење мађарске губерније, да се од српскога народнога фонда одлуче 8000 фор., који ће се сматрати као фонд на српско православно основне школе.

18. (30) нов. 1848. Мађари на све стране ударе на Србе: на Томашевац, Алибунар, Карап и Сентомаш. Код Томашеваца одбије Кићанин фенерала Фетера; не прођоше боље Мађари ни на Сентомашу; фенерал Дамјанић (Србин) раићера Влахе из Николотица и сузбје из Карлдорфа у Алибунар један панчевачки батаљон; али га у Алибунару дочека мајор Мил Јовановић са 3 батаљона срјемских граничара и са сузбијеним Панчевцима потисне Дамјанића у Вршац. Само мајор Бобалић са својих 2400 панчевачких и белокрвањских граничара напусти позицију на Карашу и повуче се у Дебиласто.

19. нов. (1 дец.) 1861. (прије 25 год.) бесарски фенерал Родич са војском и са 2 батерије доје у Сугорину, заузме шанчеве код Свиње и Луцића, што их је начинао војвода Лука Вукаловић, и у њима узме 2 стара топа. Све то било је без отпора, јер у шанчевима било је само 20 Херцеговаца. Али је за то бесарска војска правила онде шемлук из топова и пушака, као да је одржала какву славну побједу.

20. нов. (1 дец.) 1800. у боју код Амринга бесаревци (главно граничари Срби) потисну Французе у жестокој борби на 2 сахата; од Хага до Хохенлиндена. Натпоручник Чудић и потпоручник Павлица славно се борили са граничарским катанима, који под мајором Белоутом учинише страшан јуриш на Французе, извашише арцидуку Фердинанда, а Французе сузбје до иза Кежама. Међу тим код Анаве заробине Градишчани 200 Француза за 2 тона. У предвојници храбро су се бориле тај дан 4 компаније Срјемаца и 2 компаније Градишчана.

21. нов. (2 дец.) 1744. у нанадању бесаревца на Прусе у Прагу хрватски граничари отму Митвалд код Прага; банатски граничари и њихове катане са далматинцима изненада ударе с леја на Прусе и однесу им пртљаг, онда наваде на јеврејску варош у Прагу, гдје отјерају Прусе и онда 30 часова пљачкаше; Банатци предду даље у варош и многе Прусе побјегу, у то стигну и други бесаревци и после истисну Прусе из Прага; али је главно ту учинила српска храброст.

22. нов. (4 дец.) 1808. родно се народни писац Фрања Милашиновић.

23. нов. (5 дец.) 1853. умре у Биограду Јован Стејић, доктор медицине, главни секретар државнога савјета, члан Друштва Српске Славености. Родно се у С. Араду 1804 е год. Одличан српски писац. Издао је Забаве за разум и срце, чланке оријинале и преведене, у 5 књига; писао је у С. Јетовице, Глазнику Друштва Српске Славености, Голубици и у другим поврмецим списима; превео је Хуфеландову Макровитику.

24. нов. 1494. умре у Сент. Келемену (српски писци веле у Куњинцу) славни јунак кнез Павле Бранковић.

25. нов. 1415. руски архиепископи, епископи и бълари изабраше за митрополита новогородскога Григорија Камблака, бившега игумана дечанскога. Григорије је био учен човек и много је писао, међу осталим живот св. Стефана Дечанскога.

26. нов. (7 дец.) 1744. хрватски граничари заробе сјеверно од Прага 16 пруских коњаника са многим пртљагом.

27. нов. (8 дец.) 1786 (прије 100 год.) бееар Јосип П. потчини православне у Буковини карловачком митрополиту у анелационом суђењу у питањима науке о вјери и црквенога запта.

28. нов. (10 дец.) 1819 умре у Будиму прота Јован Витковић, добар проповједник, српски писац. Родно се у Јегри 5 (16) септ. 1785.

29. нов. (11 дец.) 1861 (прије 25 год.)

умре у Трнави (у Словачкој) Василије Пластић, родом из Сентадрије. Оставио је 5000 фор. карловачкој гимназији за еиномашне српске православне ђаке и 2000 фор. српским школама у Сентадрији на иету цијел.

30. нов. (12 дек.) 1850 бееар Фрања Јосип осује у Дугошу у Банату унијатску бискупину.

Новембра 1594. Срби и Власи из Ердеља дочекају Синап пашу, кад се враћао из Мађарске, и отму му сав плијен.

Новембра 1595. Ђуро Ленковић са карловачким крајиничима изненада удари на Виџић (код Зриња), продре у варош, многе Турке посече, много робље ослободи, а варош опљачка и запали.

Новембра 1738. Српски оборкапетан Станиша Марковић Млатишума паиће код Брзе Паланке на Турке и разбјеје их и зароби на гласу арамбашу турекога, који је за тим објешен у Биограду.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

НА ДЈЕЛО:

ЧАСОВИ ПОБОЖНОСТИ

ЗА ПОДИЗАЊЕ ПРАВОГ ХРИШЋАНСТВА И ДОМАЊЕГ БОГОШТВОЊА.

У српском пријеводу од Александра Павловића пароха самошког и намјесника протопресвитерства вршачког. Цјелокупно дјело у десет књига.

О овом дјелу, или боље: о поводу и постанку његовом сам ауктор Хајрић Чоко у свом првом дјелу „Самогледа“ или „Судбина и човек“ одријечи до ријечи овако говори:

„Већ бјиха тридесет седму годину навршио и корачах обавишности четрдесете на сурет. Весео и у пријатним околностима, без да сам се ради своје прошлости кајати морао, али и ради будућности весети и страховати а срећан што ме и жена и дјеца љубаху; осјећах се још ерсећнији, што виђах да се је и мој унутарњи свијет с' оним на пољу вимпиро. У сјед богатог искуства сила ми је расуђена аријетна постала; фантазија се у својим честим приговорима знатно умјерила а хелојна харфа чувствана не брујаше већ тако дречно и при најтешем вадлуку те најзад и ја познадох, да се она свота драгоцјеног, коју још од сног дјетињства, но снагда у валуд, тражах ни на катедрима философских школа, ни на жртвеницима црквених странаца, не налази. Јер ту сам у мјесто маслинове границице духовног мира само отровни три сумњичена налазио и са собом вимпиро.

„Већ од доба намастисне усамљености у замку Виберштајну бјиха се искључиво на внпштено истраживање оних појава предао, које се у природи и судбинама народа показиваху. Али и ова тих разбирх за но што бјеше узвишеније, него и те саме. Још и дандани чини ми се да ми достројку философској т. ј. монаркичној и републиканској; или философској за јеванђеличке и католичке хришћане нечјемо дочим сам ја у оном природи и судбина храму, који никакав стогодишњи прах и никакав жртвенички дим не потамније, до бољег разумијевања тајнаствене спољашности; или, ако ћемо и тако д. н. азовемо, до философскоје, дошао, која ме је својој близакнији сестри: благодисти подила ад благодисти, какву направио да цијељу ни Атанацкије ни Арија, па ни Лутер ни Цвингт а него тако ни Калвин ни Цвинцедоре проповиједали, него какву је сам Христос, и то само он, чајанекош роду предао. А философској и рије ништа друго, него чезавно ушпињање духа за упознавањем неодушевљеног т. ј. божанственог, дочим је благодист ушпињање за самоосвјешћем у љубави и Богу и без његовог упознавања. А може ли богопознавање без богољубља бити?

„Прије тога, осјећао сам њеко болно сжаљене о дјецима луци кадгод сам на тиво авано: позитивно и различним благодистима позгледао; али и сад и на то погледам са правим страхопоштовањем, које је куд-камо праведније. Но и при толикој мложени благодисти никако нијесам забарављао да само једна истинита и то за сва доба и све дјелове свијета, гдје луци дину, бити може. И та је: самооткривење Бога, које како у духу младолетног дјетета, тако и опорог дивљака као тавна судтна о оном, што је наредно, избија, док се најпослије прелазени у свијетлост упознавања, као чисто упознавање не разлије. А то је самооткривење божје јеагро и Исусове науке, али што у чудноватој чистоти и савршенству, као што то нико други, ни прије ни послеје њега, није могао свијетлу дати. На ако боли вој у авиритуту благодистах валора и залута а снаги само по својој судтни и тумара: свагда ће и онет по ијери своје увиђаности, по расположењу душевном и по околностима у којима је, или презирацт свог позитивног и црквеног, или мистички санар, сектант, или и прозелита ма какве вјерске партије бити.

„У оваквим и сличним мислима сједно сам ја једног вечера године 1807 самохран у својој посељничкој одаји. Разномисне новине лежале су предном које су ме свеселљавале. Још не бјеше пријесе велике јеврејске натје проишло. Застављени народи очајаваху о својој утјехи. У црквама и капелама, при проповиједима, причењу и службама, па и при аптијама и холочанијама онча се ерсећнија побожност. И чилаше ми се да безбројна мложина патника никад није тако чезавно тражила ону нестрајанност духовну коју нам само благодист дати може, а никад ни за обуку и повртак у своју унутрашњост и светињу Исусове мисли удесиња.

„На зашто се не подигне какав глас, који би се надалеко чуо какног за то посељеног што би за толике луце тако добротворно било?“ питах ја у саморазговору мисли; и, са протунтањем одговрих: „А зашто ти то неби чинио кад други ћуте?“ И он, као из туђих уста допавише и несудлено питање изненади ме! Да посељен длапа не бјех, то осјећах; али пред-ином дешање ипак нова стаза отрозног рада. Зар не познавах већ одавно народ и све што он потребоваше и зар не разумијеваше иети тај народ говор мој већ од четри године с којим му о стварима његовог грађанског живота говорих и бјеше ли тај говор савиљем бесплодан? Ондје се имаваше о пробуђењу благодистеног живота и одушевљењу ради оног радити, што би баш и имао сваки човек, а особито израи, а не пријидни хришћанин, јер теклим удесима, да је; а с тим би се омогућило да се влска мисао и оданост к Богу — што је у првобитном хришћанству и било, у много ерсе поврати.

„И у таквој тихој борби својих мисли дје-

их теškoу задње, јер не бјеше ни лако, да у кућама и богатјих и сиротих, а исто тако и пријатељ безвјерног као и лажног будем и подједнако како мислимо, тако и у чуству уживајућег задовољног; док се најпослије не ријеших да религиозне појмове, који су податци мог дуговременог испитивања и властите унутарње борбе већ од раног мјестивства били, медљиво, као недељни лист породица Швајцарске саопштавам. И већ с почетком 1868. год. изајаше с недеље на недељу лист који се зваше: "Часови побожности" за подизање правог хришћанства и домаћег богоштва. Лист је тај за пуних осам година уаствотце излазио и само кад и кад излађавао је и преко границе швајцарске. Али кад га након завршетка последње године издаваца у целости одштампати даде: са пријатним удивљењем разумјех да је чак и у најудаљеније предјеле прод'о. Многи дописи из туђине, који су њеном ауктору по издавању достављени били, умјерљаху ме да најсаво добротворну циљ, којој сам утроне часове — мени доста свете часове — од осам година посветио био, сасвим промашио.

Тако ауктор.
Па да л' ће и сад ово, општој образованости и срећи намијењено дјело, које је испрва тек штедно и преко границе Швајцарске у туђину пролазило, а одма за тим својном и најудаљенијих предјела постало и у нашим се крајевима у свом лијепог српском руву одомати и, да л' ће га и наш народ, који се баш давас између безвјерија и таптовјерија колеба за свог породичног пријатеља са уредном готовињу примити и најрадосније прихватити? Зависиће од оних, који су и по положају и по бољој спреми својој и од Бога и од људи позвани да га најтоплије и малом и великом и сиротом и богатом као једино у свијету духова неопцењиво благо препоруче а особито од омадних наше, којој је оно у српском прсводу и посвећено.

Ја учиних све, што дужност имадох напрема свом народу и цркви учинити. Но жалих ни труд ни вријеме гдје се тичане праве образованости и среће мојих сународника: на држим да право имам, и од других очекивати да на том порад да се издавања и овога дјела омогући.

Цјелокупно дјело износи десет књига; и свака поједина имаће 20—24 штампаних табана на великом формату, а веће више стати, него сам 1 фор. а. вр.

У роковима од шест до шест мјесеци изилазиће из штампане поједина књига и онда ће се најлакше кад се ком у руке продаја буде.

Сваки се може уписати или код нарочито умодљивих скупљача уписаника и то најдуже до краја новембра о. г. или код мене самог средством кореспонденц-карте а тако исто, којима би то удесије било, и код књижаре Браће Јовановића у Панчеву, гдје ће се и дјело штампати.

Скупљачима уписаника дајем десету књигу на дар.

Према томе, што су већ и услови изабрали приобитачи да и најсиромашнији дјело ово набавити може; према томе, што дјело само, осим религиозних мисли, захваћа и све гране људског умљења и знања на је и нужно да га свака српска породица има; што се и црква и школа само подичити може да га у својој библиотеци има и што је баш и задње вријеме да се и наш народ са овим несравњеним умотвором човјека упозна који је читави век свој просвети свог доба посветио: позивам и молим браћу свештенике и учитеље као једине у народу синове, који и добро и зло с народом носе и дијеле, а који су свагда и били једини носеоци и подупирачи народне просвјете, да ми своју драгу подпору у овом доста грудном послу — купећи уписанике — не одреку.

Пуне су нам новине јадања нашег, да нам је народ деморализован; да од прве единада и материјално пропада; да је поцињен и у узјамном глежењу живи; да је код своје лијепе праједовете вјере, без вјере; да је с њоме злоба, пакост, завист и неслога а исто тако и раскош у трошењу а лијепој у радњи на не малу радост туђинаца, а на нашу изјесну и пропајет и ерамоту овладала. На де! прегнимо са ширењем у народу овакве узоркниге; прегнимо да га обавијестимо, научимо и просветимо да престане једном то наше јавно јадање и да се и ми са пријатним удивљењем, као и сам ауктор овог монументалног дјела, умјерљиво, да смо бар оно према народу учинили, што му, као прави синови, и дужни бјесмо учинити.

У Самошћу, 20 септ. 1866.

(L. P. Dobricza.)

АЛЕКСАНДАР ПАРЛОВИЋ.

ПОЗИВ.

Намјерам сам у што скорјем вријемју издати књигу: "Библиографија о Црној Гори". Зато молим свакога ко би знао је је што штампано што се односи Црној Гори, било то у особитим књигама, било по журналним, да ми најдаје до два три мјесеца саопшти. Књигом овом олакшаће се труд сваком оном који се буде бавио Црном

Гором, па и сваки онај који прикристи да овај рад изађе што потпунији учиниће услугу нашој књижевности.

Молим српске, хрватске и руске листове да овај позив прентамају и да и од своје стране препоруче да се овоме раду што више припомogne.

Цетиње, 8 новембра 1886.

Марко Драговић
Секретар Министарства Просвјете
и Црквених Дјела.

ОДГОВОР И УРЕДИНИШТВА И АДМИНИСТРАЦИЈЕ.

Г. М. Пејнћу, учитељу, Госпођанце. — Кад је већ експедиција погрјешила, слање вам се до краја године без даље обавезе. Узимамо на знање да је читавица намирила до нове године.

ОБЈАВА.

Због већих оправака и неопходног дужег провјетривања и чишћења, државна власт ријешила је, да се у болницу Данила I. не примају болесници почињући од 25. Новембра о. г. до 15. Јануара 1887 године. Уједно се овјем позивају они, који би ради били да се приме тих оправака на здању, да се пријаве општинској управи.

Др. П. Миљанић.

ОГЛАС.

Господин Томо Флорно на Прчању у Боки Которској ликовира своје складиште различне Штајерске и Крајске јаније т. ј. штица, штичаца, мурала и полумурала, те продаје све ове ствари обавном цијеном.

ОБЈАВА.

Дољепотписата разумјела сам од пролазећих овдје путника из Србије, да је мој син Јевто Радичевић, државни пушкар, у Крагујевцу или Нишу умр'о; за то овјем умољавамо најпознатије, његова мати, брат и синовац управу вароши Крагујевца или ма буди којег мјеста у коме је гореречени у Србији умр'о да би добри били извјестити о смрти мога сина или даље потписату, или варошку управу у Подгорици.

Подгорица, 1 новембра 1886.

С. Н. Радичевић.

ОБЈАВА.

Кућа Марије Богданове у овој вароши изнесена је на аукцију. Кућа постоји у главној улици између куће Јована Пипера и Бока Новова, иста је дигнута на један бој заједно са кухињом по задн исте. Дугачка је пет 12½ лаката, са три прозора на главној улици, са добрим кровом и тиглама. У унутрашњости куће нема никакве направе или пода (тавана).

Ко би жељно исту купити нека се изволи подписатој управи пријавити до 15 јануара 1887 године.

Број 630.

Цетиње, 15 новембра 1886 год.

УПРАВА ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

ЈАВНА ОБЈАВА.

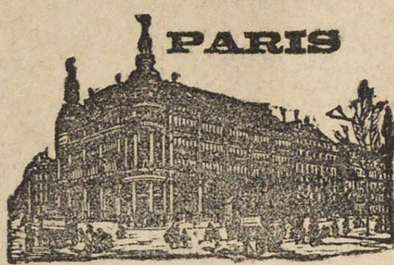
Нижо потписани части се јавити штованом општинству цијеле Далмације, Херцеговине, Босне и Црне Горе, да је он повјерио генералу агенцију и складиште својих добро познатих у цијеломе свијету физикалних, евологичких инструмента (galla) честитој тврдњи:
Др. Јанова Дудана синовом у Сплету.

С тога нека се одесе све моје досадашње муштерје обрате искључиво на моју генералну агенцију у Сплету за евентуалне наручбе и разјашњења, те ће добити уз ишту цијену ко у мене све инструменте. Текући цијенка такођер да који дан примата ће ко се буде јавио агенцији, франко у народном језику. С особитим поштовањем препоручује се.

Беч, 22 септембра 1886.

Хајрић Капелер.

ОГЛАСИ.

GRANDS MAGASINS DU Printemps

NOUVEAUTÉS

SeSeries, Laines, Draperie, Indiennes, Modes, Robes, Confections, Vêtements pour Fillettes et Garçonnets, Jupons, Peignoirs, Trousseaux, Layettes, Lingerie, Corsets, Dentelles, Toiles, Mouchoirs, Blanc de coton, Rideaux, Etoffes pour Ameublements, Tapiserie, Meubles, Literie, Chemises, Bonneterie, Vêtements pour Hommes, Chaussures, Parapluies, Ganterie, Châles, Cravates, Fleurs, Plumes, Passementerie, Rubans, Mercerie, Articles de Paris, Argenterie, Maroquinerie, Parfumerie, etc.

Vient de Paraître

Le MAGNIFIQUE ALBUM ILLUSTRÉ renfermant 560 gravures, modèles inédits pour la Saison d'Hiver, qui est envoyé gratis et franco sur demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Co
PARIS

Sont également envoyés franco les échantillons de tous les tissus composant les immenses assortiments du **PRINTemps**. (Bien spécifier les genres et prix).
Expéditions dans tous les pays du monde

САМО ЈЕДАН ПУТ

НУДИ СЕ ОВАКО ДОБРА ЗГОДА, ГДЈЕ СЕ МОЖЕ ЛИЈЕП САХАТ ЗА ПОЛОВИНУ ЦИЈЕНЕ НАБАВИТИ.

ВЕЛИКА РАСПРОДАЈА.

На читавом јевропском континенту настали политички односаји нијесу ни Швајцарску мимошли, што је поводом знатног неслањања радника, услед чега је и уздрман општег творница. Тако је и прва и најзатнија творница сагов, коју ми заступамо, за сада затворена, те нам је повјерена продаја њезиних творива. — Ои такозвани Вашингтон цени сахати вјољи су сахати овога свијета, изван

редис елегантно гравирани и весени и по американском сугаву направљени.

Сви су сахати на секунду репасирани, и ми јачимо за сваки сахат 5 година. За доказ сигурна јаметва и строго солидности обезујемо се овим јавно, дајемо сваки сахат који није по вољи, натраг узети и измијенити:

1000 цених ремонтор-сахата, навјајају се без кључа с кристалним заклопцем, изванредно тачно на секунду регулирани, осим тога новим начином електро-галваничеп позлаћени, с ланцем, медаљоном и т. д., прије виор. 25, сада комад само по виорина 10.20.

1000 крених сах. на котву од никел сребра, на 15 рубина, с маљованим казалом, с казалом за секунде, кристалним плосватим стаклом, прије виор. 21, сада само по виор. 7.25, све на секунду репасирани.

РАСПРОДАЈА САХАТОВА

Творница сахатова Фром,

Wiен II. Obere Donaustrasse 1.

!!ЧИТАЈТЕ!!

МАЈ ДА НЕ ДАРОВАНО.

Ми смо закупили цијелу израду једно чувене фабрике енглешке, те смо у стању продавати трпезно посуђе за половину цијене што рад кошта; посуђе је од британског сребра најбоље врсте, те јачимо да ће глеђа трајати десет година.

6 ножева од енглешког челика.
12 (6 ожица и 6 виљушача).
12 (6 кафених ожица и толико ожица за јаја).

12 (6 врло лијенијех купца за јаја и 6 наслона за ножеве).

2 (1 цукрена посипача и 1 чједло за чај).

2 (1 кашика за супу и 1 за мљеко).

6 врло лијенијех дизелправљех лигара.

6 веома лијенијех тањира за које са литовима индијским и јапанским.

2 врло лијена свијетљана за трпезу.

У све: 60 комада, — а све то за само 25 франака (наполеон и четврт).

То је пријед костало равно 100 фран. 5) наполеона).

Нарудбине се извршују само након пријемна новца, а ако се наручитељу не би свијало посуђе, може га одмах натраг послати и новци ће му се поврнути.

Пакет прашица за чишћење посуђа кошта 25 сантима, (12 новчња).

Обратите се: Universal-Versandt-Bureau, Wien, Ottakringerstrasse 12, 140.

Или филијали нете: Rohrdammstrasse 5, Wien.

AU

BON MARCHÉ

Систем продаје с врло малом добити и с цуном вјером влада у магацинима BON MARCHÉ.

Дом Арнетода Вуелкота
СТОВАРИШТЕ НОВИНА
ПАРИЗУ.

Магацин BON MARCHÉ највећи су, најраспрострањенији и најбоље удешени; у томе су знаменитост Париза.

Част нам је јавити Госпођама, да је већ изписао наш илустрован каталог новина ове сезоне и да ће сваком ко зажели бити послат бесплатно.

Шаљемо исто бесплатно, на захтјев, угледне свијех наших нових ткиана и у: Свили, платну, свити, новијех сторова, ткианих ткианиа, поставе зидова и стое за намјештај; исто албума, описе и слике наших модела у: Новије голете, плаште, хајине, одијело, шубе, моде и наките главе, сукље, котуле, лакше огртаче (peignoirs), одијело за жевојчиде и ђетије, рубље, сређено рубље, капе, умбреле, рукавице, поше, цвијеће и пера, обућу мушку, женску и ђечју, париску робу, париску робу и мобилају, ит. д. и т. д.

Према непрестаном развоју наших посала, наша је спрема за све зимске новине већа но икада, и можемо казати да су користи те их нудимо, у погледу квалитета и цијеное сваке наше робе, несумњиво.

Нарудбине за Романију, Србију, Бугарску, Црну Гору и Русију, од 25 франака на више (осим поштерског прибора и мобилија), кад се плати приједност, шаљемо бесплатно до луке за укрцавање или до пријелазних жељезничких станица на излазу на Немачке и Аустро-Угареке.

Стовариште Bon Marché непрестану расту и никад нијесу сасвим довољни навјек већој навали муштерја. Скоро су отворени нови прирантај, те циње да је и граде се и брзо ће се отворити.

Дому Bon Marché начело је да ни по најмању цијену не продаје робе до само од првог избора и врло добре врсте.

Стоваришта Bon Marché немају ни филијама и преставника, ни у Француској, ни у иностранству, те моле да се Госпође чувају трговаца који се слаже њиховим именом да произведу смутњу.